

Budapest, 2015. szeptember 3.

Szakértői vélemény a reklámtevékenység alapvető feltételeit és korlátait rögzítő 2008. évi XLVIII. törvény módosítása által érintett egyes kérdésekben

2015. június 18-án a Magyar Közlöny 84. számában kihirdették a Magyarország 2016. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2015. évi LXXII. törvényt („Módosító törvény”), amely 10. pontjában rendelkezik a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeit és korlátait rögzítő 2008. évi XLVIII. törvény („Reklámtörvény¹”) módosításáról. A jelen összefoglalónk célja az, hogy véleményt nyilvánítsunk a bevezetett módosítások sarkalatos főbb kérdéseivel kapcsolatban.

A lenti válaszok saját értelmezésünket tükrözik a jelenlegi ismereteink alapján tekintettel arra, hogy ez egy új jogszabály és hatósági értelmezés, iránymutatás még nem áll rendelkezésre. Nem tudjuk teljes mértékben kizárni, hogy a jogalkotó vagy a magyar hatóságok valamelyike a lenti megállapításainkkal ellentétes álláspontra helyezkedjen.

- 1** **Lehetnek-e a médiaügynökségek a továbbiakban kétoldalú szerződéses kapcsolatban a médiákkal a médiafelület megvásárlása céljából. Ez esetben a reklámozó köteles-e a Módosító törvény 52. par 5/C. § (3) bekezdésében rögzített 15%-os reklámközvetítői díj megfizetésére az ügynökségeknek?**

A Módosító törvény kifejezetten tiltó rendelkezést nem tartalmaz a tekintetben, hogy a médiaügynökségek, akik a Reklámtörvény értelmében reklámközvetítőnek illetve reklámszolgáltatónak is minősülhetnek, ne állhassanak kétoldalú szerződéses kapcsolatban a médiafelület megvásárlása céljából a médiákkal, akik a Reklámtörvény értelmében a reklám közvétevőjének minősülnek.

A Módosító törvény azzal, hogy a Reklámtörvény hatályát kiterjeszti a reklámközvetítési tevékenységre - amelyet a törvény úgy definiál, mint a „reklámozóval kötött közvetítői szerződés alapján, a reklám közzétételére irányuló szerződés megkötésének elősegítésére irányuló tevékenység, ide nem értve a reklámszolgáltatási tevékenységet” – arra vonatkozóan vezet be rendelkezéseket, hogy a reklámozó és a reklámközvetítő közötti reklámközvetítési szerződésnek, illetve a reklámozó és a reklám közvétevője közötti reklám közzétételére irányuló szerződésnek milyen kötelező tartalmi elemekkel (is) kell bírnia.

Vagyis azon túl, hogy a Reklámtörvény azt feltételezi, hogy a reklámközvetítési tevékenység kapcsán létre kell jönnie egy reklámközvetítési szerződésnek (a reklámozó és a reklámközvetítő között), illetve megkötésre kell kerülnie egy reklám közzétételére irányuló szerződésnek (a reklámozó, vagy az általa - a szerződés nevében történő megkötésére - felhatalmazott reklámközvetítő és a reklám közvétevője által), nem tiltja, hogy a reklámközvetítő médiaügynökség és a reklám közvétevő média kétoldalú szerződéses kapcsolatban álljon. Ezt az

---

¹ A jelen vélemény a Reklámtörvény 2015. július 4. napjától hatályos szövegét elemzi.

álláspontot erősíti a Reklámtörvény 5/B. § (5) bekezdésének szövege is, amely akkor, amikor előírja, hogy a reklám közzevőjének (vagy a médiahirdetési felületértékesítőnek) kinek a nevére kell kiállítania a számlát a reklám közzétételére irányuló szerződés alapján, nem nevesíti egyértelműen a reklámozót, hanem szerződő felet említ (aki adott esetben lehet a reklámközvetítő is). Ugyanígy jár el a Reklámtörvénynek a kapott árengedményt szabályozó 5/C. § (1) bekezdés és (2) bek. a) és b) pontja is akkor, amikor előírja, hogy a kapott árengedményt a reklámközvetítő köteles teljes mértékben a reklámozó javára érvényesíteni. Vagyis a Reklámtörvény abból a feltételezésből indul ki, hogy a reklámközvetítők nemcsak reklámközvetítési tevékenységre vonatkozó díjban részesülhetnek, hanem azon felül a reklám közzevője vagy a médiahirdetési felületértékesítő részéről részesülhetnek –árengedményben is, ami szintén csak valamilyen szerződéses jogviszony alapján lehetséges.

Vizsgálendő az is, hogy magát a reklám közzétételére irányuló szerződést kötheti-e közvetlenül a reklámozó helyett a reklámközvetítő a médiákkal. A Reklámtörvény 5/A. §-a kimondja, hogy a reklámközvetítői szerződésekre a Ptk. közvetítői szerződésre vonatkozó rendelkezéseit a Reklámtörvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A Ptk. rendelkezései szerint a közvetítői szerződés alapján a közvetítő a megbízójának harmadik személyekkel kötendő szerződések elősegítésén/közvetítésén túl a megbízó nevében történő megkötésére csak tartós megbízás esetén jogosult. A Reklámtörvény 5/B. § (2) bekezdése is úgy rendelkezik, hogy a reklámközvetítő a reklám közzétételére irányuló szerződésnek a reklámozó nevében történő megkötésére, annak módosítására és a teljesítés elfogadására abban az esetben jogosult a reklámozó helyett, de annak nevében, ha ebben a reklámközvetítői szerződésben a felek megállapodtak.

Mindemellett a Reklámtörvény 5/B. § (2) bekezdésén túl nem mondja ki azt, hogy a reklámközvetítő a reklám közzétételére irányuló szerződést bizományosi konstrukcióban – vagyis saját nevében, de a reklámozó javára – vagy más jogcímen (pl. mint alvállalkozó vagy megbízott) ne köthetné meg.

Álláspontunk szerint a Módosító törvény két fő célja - miszerint (1) a reklámközvetítő a reklámozó részéről a reklám közzétételi díja 15%-ának megfelelő mértékű fix díjra jogosult, illetve (2) a kapott árengedmény a reklámozó javára teljes mértékben visszajuttatandó -, olyan szerződéses konstrukciókban is érvényesülni tud, amelyben a médiaügynökség (mint reklámközvetítő) és a médiák (mint reklám közzevők) is szerződéses kapcsolatban állnak, így ez nem lehet ellentétes a jogalkotó szándékkal. Az egyéb szerződéses konstrukciók alkalmazása azonban nem zárhatja ki azt, hogy ezen jogalkotói célok ne érvényesüljenek, így a reklám közzétételek után a médiaügynökség jogosult kell maradjon a 15%-os reklámközvetítői díjra a Módosító törvény rendelkezéseinek kötelező alkalmazása időpontját követően. Az egyértelműség kedvéért a médiaügynökségek ezen jogosultsága egyidejűleg kötelezettséget is teremt a reklámozók oldalán a 15%-os reklámközvetítői díj megfizetésére az ügynökségeknek.

2 Állíthatja-e ki a továbbiakban a számlát a média (a reklám közzevő vagy a médiahirdetésfelület-értékesítő) a médiaügynökség nevére és ez esetben alkalmazható-e a Módosító törvény 52 par 5/C. §-ának feltételrendszere az ügynökségre

Megfelelő szerződéses kapcsolat esetén az érintett médiával (reklám közzevővel vagy a médiahirdetési felületértékesítővel), amit a fentiekben leírtak szerint a Reklámtörvény nem zár ki, a médiaügynökség nevére is állítható ki számla. Álláspontunk szerint a Módosító törvény 52 par 5/C. §-ának feltételrendszere ez esetben is alkalmazandó az ügynökségre.

3 Kötelező-e módosítani az ügyfélszerződéseket a hatálybalépést követően, de legkésőbb szeptember 30-ig, vagy a törvényben meghatározott feltételek az egyedi szerződések módosítása nélkül is alkalmazandók?

A Módosító törvény kimondja, hogy annak 50.-52. §-ai (amelyek – többek között - a Reklámtörvény új 5/A-5/F. §-ait állapítják meg) a Módosító törvény kihirdetését követő 16. napon lépnek hatályba, azaz július 4-én. A Módosító törvény 53. §-a azonban azt is kimondja, hogy a Módosító törvény hatálybalépésekor (azaz 2015. június 19. napján) fennálló szerződéseket legkésőbb 2015. szeptember 30-ig kell a Reklámtörvénynek a Módosító törvénnyel megállapított rendelkezései szerint módosítani.

Nem tartjuk kizártnak azt az értelmezést, hogy a Módosító törvénnyel bevezetett változások érvényesülését a jogalkotó és a hatóságok 2015. július 4. napjától fogják elvárni tekintettel arra, hogy az egyedi szerződésekben foglalt rendelkezéseket az azzal ellentétes kógens jogszabályi rendelkezések felülírják a jogforrási hierarchia szabályai szerint. Ugyanakkor egy ilyen értelmezés mellett okafogyottá válna az az előírás, hogy a már hatályban lévő szerződéseket szeptember 30-ig legkésőbb a Módosító törvénnyel megállapított rendelkezések szerint módosítani kell, hiszen a jogszabályi rendelkezések július 4-től történő kötelező alkalmazása mellett egy ilyen szerződésmódosítás formasággá válik. Ilyen esetben jogszabályi előírás hiányában is a felek érdekében állna egy ilyen szerződésmódosítás implementálása, annak céljából, hogy egyértelműen rendezzék a köztük fennálló elszámolási és szerződéses viszonyokat.

A jogalkotó akkor teremtett volna egyértelmű helyzetet, ha a fenti kötelező szerződésmódosításra vonatkozó rendelkezésen túl azt is kimondja, hogy ezáltal a Reklámtörvénynek a Módosító törvénnyel megállapított rendelkezéseit a Módosító törvény hatálybalépésekor fennálló szerződésekre legkésőbb 2015. október 1. napjától vagy olyan azt megelőző időponttól kell alkalmazni, amikor a szerződést a Módosító törvénnyel megállapított rendelkezések szerint módosították.

Álláspontunk szerint kötelező módosítani az ügyfélszerződéseket a hatálybalépést követően, de legkésőbb szeptember 30-ig, és a Módosító törvény hatálybalépésekor fennálló szerződésekre a Reklámtörvénynek a Módosító törvénnyel megállapított rendelkezései ezen szerződésmódosítás időpontjától alkalmazandók. Ezt a pontot azonban kockázatosabbnak ítéljük hatósági értelmezés szempontjából mint a megelőző kérdésekre adott válaszainkat.

Mely szerződésekre vonatkozik a módosítási kötelezettség?

Álláspontunk szerint valamennyi olyan szerződésre vonatkozik a módosítási kötelezettség, amely a Módosító törvénnyel megállapított rendelkezésekkel ellentétes vagy hiányos szabályozást tartalmaz, így különösen a reklámközvetítői tevékenység kapcsán szabályozza a reklámozó által a reklámközvetítő ügynökségeknek fizetendő díjazást, illetve szabályozza a reklám közzétevője által a médiahirdetési felületértékesítő, a reklámközvetítő vagy a reklámozó részére fizetendő árengedményt.

Amennyiben az ügyfélkiszolgálás olyan szerződéses rendszer alapján történik, hogy egy keretszerződés alapján egyes megjelenésekre egyedi szerződések kerülnek az ügyféllel megkötésre, mikortól kell alkalmazni az új feltételeket az egyedi szerződésekre?

Amennyiben a keretszerződések a főbb kérdésekben kellő részletességgel szabályozzák a szerződő felek viszonyát ideértve a díj illetve árengedmény fizetését is és az egyedi szerződések

kizárólagosan olyan reklámmegjelenést érintő limitált kérdéseket szabályoznak, amelyek önmagukban az alapul fekvő keretszerződés rendelkezései nélkül nem minősülnek a felek jogviszonyát szabályozó önálló szerződéseknek, akkor ezek az egyedi szerződések egyértelműen osztani fogják a (Módosító törvény hatálybalépésekor fennálló) keretszerződés sorsát. Ebben az esetben az új feltételeket az egyedi szerződésekre attól az időponttól kell alkalmazni, amikor az alapul fekvő keretszerződést a Módosító törvénnyel megállapított rendelkezések szerint módosították.

4 Alkalmazandó-e a törvényben meghatározott 15% fix díjtétel

- a. a hatálybalépés előtt megrendelt, de a hatálybalépést követően és az ügyfélszerződések módosításának dátuma (legkésőbb szeptember 30) előtti teljesítésekre?**

A fenti álláspontunk szerint a Módosító törvény hatálybalépésekor fennálló szerződésekre a Reklámtörvénynek a Módosító törvénnyel megállapított rendelkezései a törvény alapján előírt szerződésmódosítás időpontjától alkalmazandóak, így a 15% fix díjtétel ez esetben nem alkalmazandó.

- b. a hatálybalépést követően, de a szerződésmódosítás előtt megrendelt és teljesített szerződésekre?**

A fenti álláspontunk szerint a Módosító törvény hatálybalépésekor fennálló szerződésekre a Reklámtörvénynek a Módosító törvénnyel megállapított rendelkezései a törvény alapján előírt szerződésmódosítás időpontjától alkalmazandóak, így a 15% fix díjtétel ez esetben nem alkalmazandó.

- c. a hatálybalépést követően, de a szerződésmódosítás előtt megrendelt és a szerződésmódosítást követő teljesítésű megjelenésekre?**

Tekintettel arra, hogy a Módosító törvénnyel megállapított jogkövetkezmények nem az egyes megbízások/ reklámmegjelenések teljesítéséhez kapcsolódnak, hanem az alapul fekvő szerződés fennállásához és a kapott árengedmény realizálásához vagy reklám közzétételi díj megfizetése idejéhez, így álláspontunk szerint a 15%-os díjtétel ebben az esetben alkalmazandó.

5 Alkalmazandó-e a kapott árengedmény átadási kötelezettsége? A kötelezettség alapja az árengedmény alapját képző teljesítés dátuma, az árengedmény átadásának / számlázásának dátuma, vagy a pénzügyi teljesítés dátuma?

Álláspontunk szerint a kapott árengedmény átadási kötelezettsége az adott reklám közzétételére irányuló szerződés vonatkozásában attól az időponttól kötelezően alkalmazandó, amikortól a Módosító törvénnyel megállapított rendelkezések az adott szerződésre alkalmazandóak; vagyis új szerződések esetében 2015. július 4. napjától illetve a fennálló szerződések esetében a törvény alapján előírt szerződésmódosítás időpontjától de legkésőbb 2015. szeptember 30-tól (lásd a Reklámtörvénynek a Módosító törvénnyel megállapított rendelkezéseinek a Módosító törvény hatálybalépésekor fennálló szerződésekre történő alkalmazása kérdésében a fenti 3 pont alatt kifejtett álláspontunkat).

Noha a Reklámtörvény rendelkezései e tekintetben sem egyértelműek, véleményünk szerint a kötelezettség alapja az árengedmény alapját képező reklámmegjelenés teljesítésének dátuma, tekintettel arra, hogy az árengedmény is (nem a megrendelések leadása időpontja alapján hanem) ezen teljesítés alapján realizálódik az adott teljesítési időszak vonatkozásában, csak egy későbbi időpontban. Ugyanígy a számlázás dátumát és az azt követő pénzügyi teljesítés dátumát is a reklámmegjelenés teljesítésének időpontja alakítja.

Az átadási kötelezettség tehát a Módosító törvénnyel megállapított rendelkezéseknek az adott szerződésre történő kötelező alkalmazandóságát követő időszakban teljesített reklámmegjelenések vonatkozásában felmerülő (adott esetben arányosított) árengedmény tekintetében, annak realizálásakor áll fenn.

6 A Módosító törvény tiltja-e az AVB (Agency Volume Bonus), vagy bármely éves volumenhez kötött visszatérítés, kedvezmény (árengedmény) adását a médiaközvetítő részéről a reklámozó részére?

Úgy értjük, hogy a jelenlegi kereskedelmi gyakorlat szerint az ügynökségek AVB-t kaptak egyes médiumoktól a legtöbbször egy éves időszakra előre vállalt médiavásárlási volumeneik teljesítése függvényében. A vállalt volumenek teljesítésébe beleszámít az ügynökségek által valamennyi ügyfelük részére vásárolt megjelenések volumene összevontan. A fentiek szerinti AVB álláspontunk szerint a Reklámtörvény értelmében utólagos árengedménynek minősül.

A Reklámtörvény nem ad részletes útmutatást a tekintetben, hogy mit ért árengedmény alatt, nem támaszt kritériumokat az árengedmény fizetésének jogcímére, módjára vagy gyakoriságára nézve. Így bármely éves volumenhez kötött visszatérítés, bonusz vagy kedvezmény is ugyanígy árengedménynek minősül. A Módosító törvény nem tartalmaz tiltó rendelkezést, így nem tiltja AVB, vagy bármely éves volumenhez kötött visszatérítés, kedvezmény (árengedmény) adását a médiaközvetítő részéről a reklámozó részére. A Reklámtörvény 5/C. (1) és (2) bekezdései pont azt mondják ki, hogy a reklámközvetítő a reklám közvétezőjétől – feltételezve valamilyen szerződéses kapcsolatot a felek között - kizárólag árengedményt fogadhat el (míg ajándékot, egyéb vagyoni előnyt vagy más juttatást nem), amely kapott árengedményt viszont a reklámközvetítő köteles a reklámozó javára teljes mértékben érvényesíteni.

A Módosító törvény tartalmaz-e rendelkezést az árengedmény nyújthatóságának módjára, alapjára és esedékességére? Amennyiben nem, úgy az nyújtható-e eseti reklámmegjelenésekre vonatkozó számlákon felül időszaki (pl. ¼-1/2 éves utólagos elszámolással) alapon?

A Módosító törvény nem tartalmaz rendelkezést az árengedmény nyújthatóságának módjára, alapjára és esedékességére. Következésképpen a felek szabadok annak meghatározásában, hogy milyen feltételekkel és gyakorisággal nyújtanak árengedményt, vagyis álláspontunk szerint árengedmény nyújtható eseti reklámmegjelenésekre vonatkozó számlákon felül időszaki alapon is mindaddig, amíg a reklámozó javára érvényesítik a folyamat végén.